

FORUM

35
ΧΡΟΝΙΑ

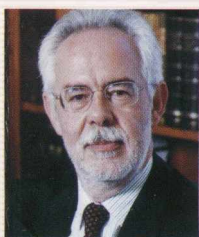
ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ & ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

№ 406 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009 / € 4,44

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Mr MIG φέρνει την πρώτη συναίνεση
Καραμανλή - Παπανδρέου για Ο.Α.

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΜΟΥΡΓΕΛΑΣ**

Πώς χαλαρώνει
η «τανάλια» της
Τειρεσίας ΑΕ

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΤΡΙΧΟΠΟΥΛΟΣ**

Αποσύνδεση κομμα-
τικής δραστηριότη-
τας και Παιδείας

**ΜΙΧΑΛΗΣ
ΣΑΛΛΑΣ**

Η Τρ. Πειραιώς
πρώτη στην κοι-
νωνική πολιτική

ISSN 1103-8154
9 771108 818002

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ: Οικονομία

Επίκαιρη και βαρυσήμαντη πολιτική ομιλία - παρέμβαση

Η κρίση έχει ήδη αντίκτυπο και στην Ελλάδα. Τα άμεσα προβλήματα μας είναι: Ο περιορισμός της απασχόλησης και η αύξηση της ανεργίας συνέπεια του ότι οι επιχειρήσεις ιδίως οι μικρές περιορίζουν τη δραστηριότητά τους, είτε γιατί δεν μπορούν να διαθέσουν τα προϊόντα τους είτε γιατί δεν τους χορηγούνται οι απαραίτητες πιστώσεις για να εργασθούν. Οι διεθνείς Οργανισμοί προβλέπουν τη συνεχή αύξηση της ανεργίας τα επόμενα δύο χρόνια. Το ποσοστό των ανέργων θα ξεπεράσει το 9% των εργαζομένων.

- Ο περιορισμός της κατανάλωσης γιατί τα εισοδήματα δεν καλύπτουν τις ανάγκες, η ζωή είναι ακριβότερη και οι δουλειές αποδίδουν λιγότερο ή και δεν υπάρχουν πια.

- Το αρνητικό κλίμα στην αγορά, η έλλειψη εμπιστοσύνης, οι δυσκολίες των επιχειρήσεων που κάνουν τράπεζες και επιχειρήσεις προσηκτικές στις συναλλαγές τους και περιορίζουν δραστικά την χορήγηση πιστώσεων. Το αποτέλεσμα είναι οι επενδύσεις να μειώνονται, ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών να υποχωρεί και το επιχειρηματικό κλίμα να είναι το χειρότερο εδώ και χρόνια.

- Ο πτωτικός ρυθμός ανάπτυξης. Η κυβέρνηση αισιοδοξεί ότι θα παραμείνει το 2009 ανώτερος του 2% του ΑΕΠ. Ξένοι Οργανισμοί που αποτιμούν την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας προβλέπουν την θεαματική πτώση σε επίπεδο κάτω του 1% του ΑΕΠ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόβλεψε ρυθμό αύξησης 0,2%, δηλαδή στασιμότητα. Η ελληνική κυβέρνηση δήλωσε σχολιάζοντας τις αρνητικές προβλέψεις ότι βρισκόμαστε σε καλύτερη θέση από πολλές χώρες της Ένωσης. Κυβερνητική προπαγάνδα αυτή τη στιγμή είναι άτοπη. Η μείωση του ρυθμού ανάπτυξης κατά σχεδόν τρεις μονάδες σε ένα χρόνο εί-

ναι ένα ισχυρό πλήγμα στην οικονομία που συνεπάγεται εκτεταμένη ανεργία και κλείσιμο επιχειρήσεων.

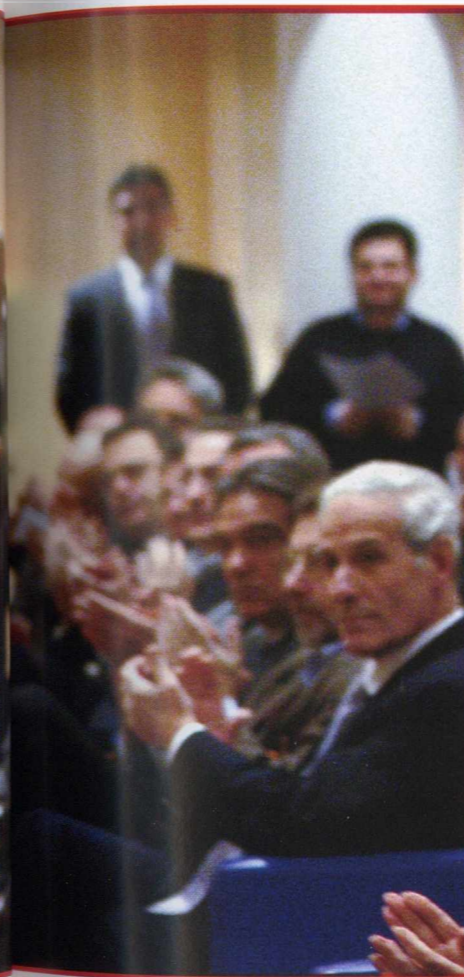
- Στα οικονομικά προβλήματα προστίθεται ένα έντονο κοινωνικό. Η ύφεση πλήττει τα χαμηλά εισοδήματα, τους νέους, διευρύνει τη φτώχεια, αυξάνει κατά πολύ την ανεργία των μεγαλύτερων ηλικιών και γεννά το αίσθημα της αδυναμίας και της ασφυξίας στα μεσαία στρώματα. Όλο και περισσότεροι αισθάνονται ότι δυνατότητες κοινωνικής ανόδου δεν υπάρχουν πια, οι συνθήκες χειροτερεύουν και η ποιότη-

τα των υπηρεσιών που παρέχει το Δημόσιο όλο και υποβαθμίζεται.

- Το πολιτικό κλίμα τέλος δεν βοηθά στην αντιμετώπιση της κρίσης. Η κοινωνία έχει αποξενωθεί σε μεγάλο βαθμό από την κυβέρνηση και τις πολιτικές δυνάμεις. Αμφιβάλλει και αμφισβητεί. Η κυβέρνηση επέλεξε την τακτική της σιωπής ως προς τις εξελίξεις και της υποβάθμισης των συνεπειών τους για να μη διγεί η εικόνα της. Από τη στιγμή όμως που οι αρνητικές επιπτώσεις έγιναν αισθητές η κυβέρνηση αλλά και η πολιτική έχασαν την εμπιστο-

και κοινωνία αντιμέτωπες με την κρίση

του πρώην Πρωθυπουργού στο Επιμελητήριο Αχαΐας

τερο χορήγηση χρημάτων σε κάθε κατεύθυνση.

Η Ελλάδα όμως δεν είναι μόνο αντιμέτωπη με την ύφεση. Είναι αντιμέτωπη με ένα πολύ δυσκολότερο και σημαντικότερο πρόβλημα, που δεν είναι συγκυριακό αλλά μόνιμο, την έλλειψη ανταγωνιστικότητας, την υστέρησή της, το γεγονός ότι οι δομές και τα συστήματα με τα οποία λειτουργούν η οικονομία και η κοινωνία μας δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ικανοποιητική απασχόληση και ικανοποιητικό εισόδημα. Οι ανεπάρκειες και οι αδυναμίες αυτές οδηγούν στην έλλειψη πόρων, στον υψηλό δανεισμό της χώρας και στην αμφίβολη αποτελεσματικότητα των μέσων που χρησιμοποιούνται σε άλλες χώρες για να αντιμετωπισθεί μια κρίση.

Τα μέτρα της κυβέρνησης εάν εξεταστούν ως σύνολο δεν αποτελούν ένα συγκροτημένο σχεδιασμό με ιεραρχημένους στόχους και σαφήνεια επιδιώξεων. Είναι επλεκτικές παρεμβάσεις που προσπαθούν να περιορίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης στα εισοδήματα πολιτών και επιχειρήσεων.

Το «πακέτο» της κυβέρνησης ανταποκρίνεται σ' αυτό που αποκαλείται «μετρολογία», δηλαδή σε απαρίθμηση μέτρων που δίνουν την εντύπωση ότι απαντούν σε κάποια μεγάλα προβλήματα, αλλά στην πραγματικότητα δεν επαρκούν για να αντιμετωπίσουν τα βασικά προβλήματα του τόπου. Η χώρα χρειάζεται κάτι διαφορετικό.

Μία άποψη, που υποστηρίζεται από πολλές πλευρές είναι ότι πρωταρχικός στόχος ενός ελληνικού σχεδίου ανάκαμψης θα έπρεπε να είναι η ενίσχυση της κατανάλωσης. Όμως μια τέτοια κατεύθυνση θα έχει χωρίς αμφιβολία και αρνητικές συνέπειες. Η αυξημένη κατανάλωση θα στραφεί κατά κύριο λόγο σε εισαγόμενα αγαθά. Θα συμβάλει έτσι στη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών και των

προβλημάτων ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης στην ελληνική οικονομία.

Προτιμότερο είναι ένα σχέδιο που στοχεύει κυρίως στη βελτίωση των υποδομών και την ενίσχυση των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και που συμπληρώνεται από εισοδηματικές ενισχύσεις για να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα φτώχειας.

Ένα τέτοιο πρόγραμμα ενισχύσεων με διπλό στόχο, τις υποδομές και τις στοχευμένες εισοδηματικές παροχές θα ενδυναμώσει το αναπτυξιακό δυναμικό και θα βοηθήσει στρώματα που καταναλώνουν ιδίως

Το κύριο πρόβλημα ενός σχεδίου στήριξης όσον αφορά την Ελλάδα είναι ότι το κράτος, που έχει υπερδανεισθεί μέχρι στιγμής, είναι υποχρεωμένο να δανεισθεί και πάλι...

εγχώρια προϊόντα.

Το κύριο πρόβλημα ενός σχεδίου στήριξης όσον αφορά την Ελλάδα είναι ότι το κράτος, που έχει υπερδανεισθεί μέχρι στιγμής, είναι υποχρεωμένο να δανεισθεί και πάλι. Ο συνεχώς αυξανόμενος δανεισμός δυσκολεύει όμως μακροπρόθεσμα την ανάπτυξη.

Απορροφά φορολογικά έσοδα που θα χρησιμοποιούνταν για επενδύσεις, καθιστά ανέφικτη την αύξηση των κονδυλίων για την

Η παγκόσμια κρίση ανοίγει νέα εποχή

παιδεία και την υγεία και επιβαρύνει τις μεταγενέστερες γενιές που υποχρεώνονται να αποπληρώσουν τα δάνεια. Ο δανεισμός είναι παρ' όλα αυτά επιβεβλημένος όταν είναι το μόνο μέσο για τον περιορισμό της ανεργίας και την αντιμετώπιση της ύφεσης.

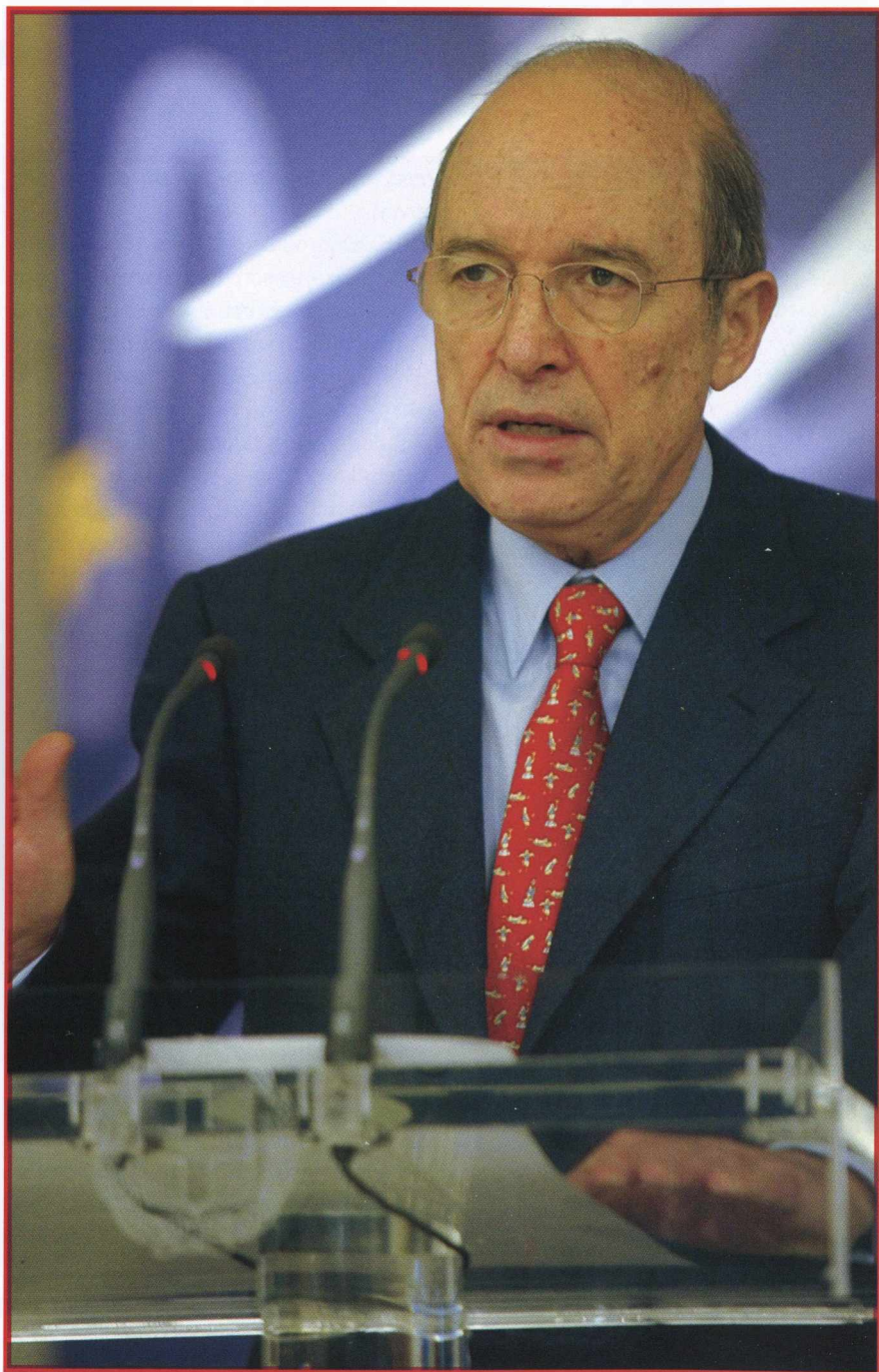
Αυτές τις μέρες πολλοί συζητούν, αν πρόκειται να αποφασισθεί ή όχι η επιτήρηση της ελληνικής οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μερικοί επιχειρηματολογούν ότι λόγω της γενικής καλάρωσης των κριτηρίων του Συμφώνου Σταθερότητας δεν επιτρέπεται η Ελλάδα να υπαχθεί σε επιτήρηση.

Πρόκειται περί σκιαμαχίας. Η Ελλάδα βρίσκεται ήδη υπό την επιτήρηση των αγορών. Αν δεν ενδιαφερθεί να διορθώσει την οικονομική της πορεία θα πληρώνει όλο και υψηλότερα επιτόκια χειροτερεύοντας την οικονομική κατάσταση του λαού της.

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είχε με άλλη αφορμή δηλώσει ότι η Τράπεζα δεν πρόκειται να χρηματοδοτήσει τα ελλείμματα κρατών μελών. Στελέχη της προσέθεσαν ότι τα κράτη που έχουν δυσκολίες μπορούν να απευθυνθούν στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Υπάρχουν βέβαια και άλλοι που πιστεύουν ότι ένα κράτος μέλος της Ευρωζώνης θα πρέπει να βοηθηθεί από την Ένωση για να διατηρήσει το ευρώ το κύρος του. Δέχονται όμως ότι κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από τις Συνθήκες.

Υπάρχει λοιπόν ο κίνδυνος εάν παρουσιαστούν δυσκολίες δανεισμού του ελληνικού κράτους να διατυπωθεί η υπόδειξη, ότι η λύση του προβλήματος πρέπει να επιζητηθεί με προσφυγή στο Δ.Ν.Τ. Θα είναι μια ταπεινωτική για την Ελλάδα εξέλιξη, η πιο καταστροφική κατάληξη της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Το κρίσιμο θέμα για την Ελλάδα αυτή

“ Η Ελλάδα βρίσκεται ήδη υπό την επιτήρηση των αγορών. πορεία θα πληρώνει όλο και υψηλότερα επιτόκια

οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών

τη στιγμή είναι να υπάρξει μια κυβέρνηση ικανή να ακολουθήσει μια πολιτική που πείθει ότι επιχειρείται σοβαρά, με συνέπεια και για μακρύ χρονικό διάστημα η αντιμετώπιση της υστερήσης της χώρας.

Να γίνει φανερό ότι υπάρχει η θέληση και η ικανότητα για να ανατραπεί η αρνητική οικονομική πορεία του τόπου.

Μόνο έτσι θα δημιουργήσει η χώρα εμπιστοσύνη. Μόνο έτσι θα γίνει αποδεκτό ότι θέλει να παραμείνει στην τροχιά της ευρωπαϊκής πορείας και θα ανοίξουν δρόμοι συνεννόησης και συνεργασίας με τους εταίρους μας.

Και η εμπιστοσύνη συνδυαζόμενη με την συνέπεια στην εφαρμογή των προγραμμάτων θα εξασφαλίσει την οικονομική συμπαράσταση που χρειάζεται. Θα κερδίσει επίσης τη στήριξη της κοινωνίας, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της προσπάθειας.

Το πρόβλημα λοιπόν δεν είναι αποκλειστικά οικονομικό. Είναι σε πολύ σημαντικό βαθμό πρόβλημα διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικής. Η Νέα Δημοκρατία απέτυχε να διαμορφώσει και να εφαρμόσει την πολιτική που έχει ανάγκη η χώρα.

Το συμπέρασμα της μέχρι σήμερα εξέλιξης μπορεί να οδηγήσει στις εξής διαπιστώσεις:

1. Το δόγμα, ότι η χωρίς κρατικούς ελέγχους λειτουργία της αγοράς αποδίδει το βέλτιστο αποτέλεσμα για το κοινωνικό σύνολο, κατέρρευσε. Η πίστη, ότι η πληροφορική, η μαζική ενημέρωση, οι χωρίς εμπόδια επικοινωνίες, οι παγκόσμιες επιχειρηματικές διασυνδέσεις δημιούργησαν ένα ανθεκτικό σε οικονομικούς κλυδωνισμούς σύστημα, διαψεύσθηκε.

2. Η ιδεολογία της απόλυτης ελευθερίας των επιχειρηματιών στην αγορά έχασε την ηθική νομιμοποίησή της. Τα πρό-

τυπα που ανέδειξαν και επέβαλαν οι Ηνωμένες Πολιτείες έχασαν το κύρος τους. Αλήθειες που είχαν αμφισβητηθεί καθορίζουν και πάλι την πολιτική συζήτηση. Η κρίση μας υπενθύμισε έντονα, ότι η δημοκρατική λειτουργία της κοινωνίας προϋποθέτει σε όλους τους τομείς αντιεξουσίες και ελέγχους, ότι η ηθική απαιτεί σεβασμό του άλλου, όρια στην αυθαιρεσία, ευθύνη και λογοδοσία και στις οικονομικές συναλλαγές.

3. Η μεταφορά πόρων από την πραγματική οικονομία στον χρηματοπιστωτικό τομέα δέτει φραγμούς στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της πραγματικής οικονομίας. Η παραγωγή ενέργειας, η διατροφική επάρκεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής είναι τομείς που πάσχουν από στέρηση κεφαλαίων. Αυτό πρέπει να αλλάξει.

4. Εκείνοι που προκάλεσαν την κρίση επηρεάζουν ακόμη τις πολιτικές αντιμετώπισής της. Η πολιτεία διαθέτει αυτή τη στιγμή μέσα πίεσης απέναντί τους. Οφείλει να τα χρησιμοποιήσει. Να καθορίσει νέους όρους που θα διασφαλίζουν το κοινό συμφέρον και θα αποτρέπουν νέες κρίσεις.

5. Η κοινωνικοποίηση των ζημιών, που επιχειρείται από τις επιχειρήσεις που κυριάρχησαν στον χρηματοπιστωτικό τομέα, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή χωρίς όρους, όρους που να λαμβάνουν υπόψη το αίτημα και την ανάγκη για κοινωνική δικαιοσύνη και για την λογοδοσία των υπευθύνων.

6. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αποτελούν πια την οικονομικά κυρίαρχη δύναμη η οποία καθορίζει κατά την κρίση της τη λύση των διεθνών οικονομικών προβλημάτων. Ο σεισμός που συγκλόνι-

σε τις χρηματοπιστωτικές αγορές ανέδειξε τις μεγάλες αδυναμίες τους, τις εξαρτήσεις τους και τις νέες σχέσεις δύναμης που έχουν διαμορφωθεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κίνα, η Ρωσία αλλά και αναδυόμενες οικονομίες όπως η Ινδία και η Βραζιλία θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός πολυπολικού κόσμου. Χώροι χωρίς ισχυρή κρατική αντιπροσώπευση, όπως η Αφρική, αλλά με πληθυσμούς που υποφέρουν από υποανάπτυξη και φτώχεια θα ζητούν μέρος της ανάπτυξης.

7. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε βαθμιαία στη διάρκεια της κρίσης μια δυναμική αντίδραση που οδήγησε στην αποδοχή από τα κράτη μέλη ενός κοινού τρόπου αντιμετώπισής της. Η κρίση ανέδειξε τις αδυναμίες της διακυβερνητικής προσέγγισης των προβλημάτων και την ανάγκη μιας οικονομικής διακυβέρνησης. Η οικονομική διακυβέρνηση που σήμερα δεν είναι αποδεκτή θα επιβληθεί από τα πράγματα είτε μέσα από τους υπάρχοντες δεσμούς είτε με νέους τρόπους συνεργασίας.

Η οικονομική κρίση είναι και πολιτική λύση. Δεν υπάρχουν οικονομικά βέλτιστες λύσεις χωρίς πολιτικές επιλογές.

Επιλογές για τη λειτουργία της κοινωνίας, τις σχέσεις εξουσίας, την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων.

Η κρίση σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας περιόδου οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών.

Η κατάληξη θα προσδιοριστεί από τη στάση των πολιτικών ηγεσιών και τους κοινωνικούς πολιτικούς αγώνες που θα συνοδεύσουν και θα διαμορφώσουν την κρατική παρέμβαση που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Αυτοί θα κρίνουν αν θα υπάρξει περισσότερη δημοκρατία, ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη. Η κρίση αποτελεί πρόκληση για δράση.

Αν δεν ενδιαφερθεί να διορθώσει την οικονομική της χειροτερεύοντας την οικονομική κατάσταση του λαού της...]]